

■ **حضرت امیر المؤمنین علی:**

کسی که نهان و آشکار و گفتارش تفاوتی نکند بهراستی آمانتش را ادا و عبادتش را خالص کرده است.

■ **اذان ظهر:** ۱۱:۵۰ ■ **غروب آفتاب:** ۱۶:۵۵
 ■ **اذان مغرب:** ۱۷:۱۴ ■ **نیمه شب شرعی:** ۲۳:۰۶
 ■ **اذان صبح فردا:** ۵:۱۸ ■ **طلوع آفتاب فردا:** ۶:۴۶

■ **صاحب امتیاز:** مؤسسه همشهری

■ **مدیر مسئول:** عبدال... گنجی

■ **سر دبیر:** دانیال معمار

روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

■ یکشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۱ ■ سال سیام ■ شماره ۸۴۳۲

تولید: دانش بنیان، اشتغال آفرین

همشهری

■ چاپ: همشهری

■ **توزیع و اشتراک:**

موسسه نشر گستر امروزین

■ **تلفن:** ۶۱۹۳۳۰۰۰

■ **تلفن:** ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ **دفتر مرکزی:** تهران، خیابان ولیعصر (ج)، کوچه شهید سیدکمال قرینی، شماره ۱۴

■ **کدپستی:** ۱۹۶۶۶-۴۵۹۵۶

تهران، صندوق پستی ۱۹۶۹۵/۵۴۴۶

■ **تلفن:** ۲۳۰۳۰۰۰، ۲۳۰۴۰۰۰، ۲۳۰۶۰۰۰

صفحه آخر

صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را

که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را

حافظ

■ **همشهری:** www.hamshahrionline.ir

■ **سایت روزنامه:** newspaper.hamshahrionline.ir

تقویم / در گذشت

شاعری از جنوب

منوچهر آتشی، اسطوره ادبیات جنوب ایران است. جایی که در آن زاده شد: دشتستان بوشهر. درباره زندگی‌ش می‌گوید: «تا دوره دبیرستان در بوشهر بودم. دبیرستان ما پس از دارالفنون، دومین دبیرستان ایران بود. این دبیرستان، مانند یک دانشگاه بود. در آنجا زبان‌های روسی، فرانسه و انگلیسی تدریس می‌شد. من شعرهای را در روزنامه‌های دیسواری و بعدها در مجلات محلی منتشر می‌کردم.» آتشی ۵دهه شعر گفت و آثارش همیشه مشوق جوان‌ها و دوستداران شعر بود. مقدمه‌های زیادی بر کتاب‌ها نوشت که در کمتر شناساری می‌توان سراغ گرفت. از مهم‌ترین آثار او مجموعه شعر آهنگ دیگر و آواز خاک است. توجه آتشی به محل زندگی خود و زیبایی‌های جلودهای طبیعت، احساسات پاک و صادقانه‌اش باعث شد که یک شاعر نوگرای زمانه‌ش به شمار بیاید.

در دهه‌های ۳۰ و ۴۰ و ۵۰ شعرهای او شعر کویر است و عناصر طبیعی این کویر حماسه و خشونت را با هم می‌آمیزد. گذشته از آن، عشق و امید و آرزو نیز خود را به این طبیعت جنوبی غرق می‌کند و احساس تنها در مثلث خشونت – حماسه – جنوب چهره نشان می‌دهد. آتشی بر شاعران بسیاری در ایران تأثیر گذاشته و شاعران بسیاری را تربیت کرده است. در همین زمینه محمدمعلی بهمنی در غزلی تأکید می‌کند: «تو آتشی و تمام من از تو شعله‌ور است / نه من، که روشنی تسلیم از شماست هنوز». شعر ظهور مشهور به «عبدوی جط» یکی از ماندگارترین اشعار آتشی است. عبدو در این شعر، نماد هر آزادبخواه و مبارزی است که برای تحقق عدل و داد می‌کوشد و سرانجام جان‌ش را فدا می‌کند. مهم‌ترین ویژگی این شعر اقلیمی و الیاتی بودن واژگان و مضامین آن است: «عبدوی جط دوباره می‌آید / از تپه‌های ساکت گردان / بر سینهایش هنوز مدال قبیق خم / زیر ابر نبوه می‌آید / در سال آب / در بیشه بلند باران / تا ننگ پر شقاوت جط بودن را / از دامن عشیره بشوید / او عدل و داد را مثل نات‌های کسراوان آب / از تپه‌های بلند گردان / بر پهنه بیابان جاری کند».

بول بگیر و اثاث کشی کن

شهرهای مختلف در ایتالیا، در سال‌های اخیر با هم برای جذب ساکنان جدید به رقابت می‌پردازند و هر کدام با روش‌های متفاوتی درصدد جذب شهروندان جدید هستند. از فروش خانه‌ها به قیمت یک دلار گرفته تا ارائه خانه‌های میله و آماده، هر شهر روش خود را برای افزایش ساکنانش داشته‌اما شهر پرسپچه در منطقه پولیا در ایتالیا، دست به ابتکار جالبی زده و به هر نفر ۳۰ هزار دلار می‌دهد تا در خانه‌های خالی این شهر مستقر شود. جالب این است که قیمت خانه‌های فروشی، ۲۵ هزار دلار است و این یعنی هر داوطلب، ۵هزار دلار نقد به جیب خواهد زد. مردم در ایتالیا، سال‌هاست که املاک ارزان و نه چندان گران خود را در شهرهای کوچک رها می‌کنند و برای زندگی به شهرهای بزرگ می‌روند. مقامات در این شهرها، برای زنده نگه داشتن روح شهر، به‌دنبال جذب ساکنان جدید می‌گردند. مقامات پرسپچه گفته‌اند خانه‌های ارزان، در منطقه قدیمی شهر قرار دارند، جایی که تاریخی با قدمت بسیار دارد.

گوسفندان دایره‌ای

یک گله گوسفند در چین، به‌خاطر رفتار عجیبی که‌از خود نشان می‌دهند، به شهرت جهانی رسیده و البته سؤال‌های زیادی را در ذهن مردم مطرح کرده است. این گوسفندان، بیش از ۲ هفته به‌صورت خستگی‌ناپذیری در یک دایره حرکت می‌کنند و هیچ‌کس هم دلیل آن را نمی‌داند. در تصاویری که رسانه‌های چینی منتشر کرده‌اند، گوسفندان با نظم در یک دایره حرکت می‌کنند. رسانه‌ها در چین گفته‌اند که این گوسفندان سالم هستند اما مشخص نیست که آیا آنها برای خوردن آب و علف از حرکت می‌ایستند یا نه. صاحب مزرعه گفته که در ابتدا چند گوسفند حدود ۲ هفته پیش این کار را شروع کردند و در ادامه، تعداد بیشتری به آنها پیوستند. فرضیات زیادی درباره این حرکت مطرح است ازجمله اینکه آنها به یک باکتری که لیستر یوسیس یا همان «بیماری دایره» نام دارد، آلوده شده‌اند.

غافلگیری برف ۱،۵متری

ایالت‌های سردسیر در آمریکا ازجمله نیویورک با برف‌های پاییزی بیگانه نیستند اما بارش خیره‌کننده برف در این فصل از سال، نه تنها مقامات هواشناسی را متعجب کرده، که جان انسان‌ها را هم گرفته است. سازمان هواشناسی در آمریکا، گفته است که بوران و توفان شدید، بخش‌های غربی ایالت نیویورک را درنوردیده و میزان بارش برف، در بخش‌هایی به بیش از ۱،۵ متر رسیده است. بارش شدید برف جاده‌ها را بسته، باعث اعمال محدودیت تردد با ماشین شده و پروازها را لغو کرده است. پلیس هم گفته است که ۲ نفر در حوادث مربوط به بارش برف، جان خود را از دست داده‌اند. سازمان هواشناسی درباره ماهیت مرگ‌آور این توفان هشدار داده و گفته که از نظر آنها، این توفان، رویدادی تاریخی به شمار می‌رود. این منطقه از آمریکا، با وجود اینکه به بارش برف در پاییز عادت دارد، ولی هرگز برفی این چنین سنگین را تجربه نکرده است. بارش همچنان ادامه دارد و پیش‌بینی شده که امروز و فردا، دمای هوا در این مناطق به زیر ۲۰ درجه سانتی‌گراد برسد که با توجه به بارش‌های سنگین، این میزان کاهش دما هم می‌تواند مرگبار باشد. شدت بارش برف چنان بوده که در برخی مناطق، در عرض تنها یک ساعت بیش از ۱۰ سانتی‌متر برف بر زمین نشست است.

اول آخر

پاییزی نشان از باران و در التهاب پر... ■ عکس: همشهری / محمد عباس نژاد

رویداد

باز کن پنجره‌ها

بیل گیتس یک پسر بچه درس‌نخوان نابغه بود که مدرسه را بی‌خیال شد و از گاراژ خانه‌شان دنیای کامپیوتر را ترک‌اند و بعدها پولدارترین آدم جهان شد. داستان خیلی ساده است، اما یک حلقه مفقوده دارد که قبل از اینکه هر کسی بدود و به گاراژ خانه‌اش برود تا پولدار شود، در همان چند قدم اول به ذهنش می‌رسد؛ بیل گیتس چطور این کار را کرد؟ پنجره‌ها، جواب پنجره‌ها است. کامپیو تر هنوز یک وسیله خیلی پیچیده و گیج‌کننده بود که باید متخصص می‌بودی تا بتوانی از آن سر در بیاوری، و گر نه فقط می‌توانستی در حد همان بازی‌های ساده DOS از آن استفاده کنی و متخصصی کم‌اند، خسیس‌اند، حواسشان به جیبشان است و به همین راحتی نمی‌توان با استفاده از آنها پولدار شد. اما مردم عادی تعدادشان چندین میلیارد نفر است و نابغه از درون گاراژ آنها را هدف گرفته بود.

بیل و دار و دست‌های بعد‌ها بزرگ شدند، تصمیم گرفتند رؤیای بچگی‌شان را عملی کنند؛ رؤیای «هر نفر یک کامپیوتر» و باید برای این کار کامپیوترها را همه فهم می‌کردند؛ یعنی کاری کنند که کسی در کامپیوتر گم نشود. سال ۱۹۸۵ آنها نخستین قدم را برداشتند، و پندوز نام

جهان‌نما

آلگ مرغی به بازار آمد!

متهاب خسرو شاهی

یکی از دلچسب‌ترین صحنه‌ها، نیمرو، املت، تخم‌مرغ عسلی و کلیه ملحقات حاصل از تخم‌مرغ در سراسر جهان است! اما باید از این به بعد برای تخم‌مرغ احترام خاصی قائل شویم؛ چرا که به جایگاه ویژه‌ای در علم دست یافته است! پژوهشگران به‌تازگی اعلام کرده‌اند که می‌توان از تخم‌مرغ برای فیلتر کردن میکروپلاستیک‌ها و نمک موجود در آب استفاده کرد. براین اساس، سفیده تخم‌مرغ یخ‌زده و فوق‌گرم می‌تواند با توانایی ۹۸ درصد، میکروپلاستیک‌ها و با توانایی ۹۹ درصد، نمک را از آب دریاها جداسازی کند.

سیموس اوزدن، پژوهشگر و نویسنده مقاله منتشر شده در Materials Today درباره این ویژگی سفیده تخم‌مرغ می‌گوید: «سفیده تخم‌مرغ حتی اگر ابتدای اجاق گاز سرخ شده یا هم‌زده و حرارت دیده باشد، باز هم دارای این ویژگی است».

سفیده تخم‌مرغ سیستم پیچیده‌ای از پروتئین تقریباً خالص است. هنگامی که پروتئین در محیطی بدون اکسیژن در معرض حرارت ۹۰۰ درجه سانتی‌گراد قرار گیرد، ساختاری به هم پیوسته از رشته‌های کربن و صفحات گرافن تشکیل می‌دهد. این ساختار «ایروزل» مانند، الک بسیار محکمی است که میکروپلاستیک‌ها و نمک را از آب جدا می‌کند.

پروفسور گریک آرنولد، یکی از پژوهشگران این مقاله می‌گوید: «در یکی از جلسات ناهار استادان به این نتیجه رسیدم که سفیده تخم‌مرغ همان چیزی است که به آن احتیاج دارم.» این گروه تحقیقاتی، ابتدا سعی کرد از نان مخلوط با کربن برای فیلتر کردن میکروپلاستیک‌ها استفاده کند. اما نتایج آزمایش‌انطور که باید نبود. بنابراین محققان به حذف ترکیبات اضافه در کنار سفیده تخم‌مرغ پرداخته و در نهایت به نتیجه مطلوب نهایی دست یافتند. اما

فیلم‌خانه

۶۰ سال از ساخت «سوداگران مرگ» توسط ناصر ملک‌مطیعی گذشت

دودِ مردود

حمیدرضا محمدی؛ روزنامه‌نگار

در سینه‌مای ایران، در حدود نیم قرن اخیر، هر سال فیلم‌هایی ساخته شدند و روی پرده رفتند که تاریخ‌ساز شدند؛ آثاری ماندگار که یادگاری شدند برای نسل امروز و فردا. در ستون «فیلم‌خانه»، تا پایان امسال، هر هفته به یکی از این فیلم‌های مهم و مؤثر که سال ۱۴۰۱ از انتشارشان چند دهه ابر می‌بای مضرب (۱۰ گذشت‌ه است، می‌پردازیم تا به این سبب، هم یادی از آن اثر شود و هم نامی از خالق آن برده شود و هم بدانیم چرا جریان‌ساز بوده‌اند.

ناصر ملک‌مطیعی در آن زمان ۱۳ سال‌می‌شد که در سینه‌مای ایران حضور داشت. حدود ۲۰ فیلم بازی کرده بود و به یکی از ستاره‌های فیلمفارسی تبدیل شده بود؛ چنان‌که هر سال در ۲-۳ فیلم ایفای نقش می‌کرد و کمتر می‌شد فیلمی روی پرده رود و او در آن حضور نداشته باشد.

او اما در سال ۱۳۴۱ هوای کارگردانی به سرش زد و البته طرحی نو هم در انداخت و نخستین اثرش را در ژانر جنایی با نام «سوداگران مرگ» ساخت؛ آن هم درست در همان سالی که «عروس دهکده» را کارگردانی و در «کلاه‌مخملی» بازی کرد. سینه‌مای پلیسی ایران را البته یک سال پیش‌تر، ساموئل خاچیکیان با «فریاد نیمه‌شب» و «یک قدم تا مرگ» کلید زده بود اما ملک‌مطیعی به‌سراغ قاقاقچیان مواد مخدر رفت و از لزوم مبارزه با قیون گفت تا فیلمش نخستین محصول سینه‌مای ایران لقب بگیرد که به این موضوع پرداخته است. شاید چون جای خالی‌اش را در سینما حس می‌کرد و شاید چون در همان دوران، بر پایه آمار رسمی، بیش از یک‌ونیم میلیون ایرانی، خان‌و‌مان‌شان را دودآلود کرده بودند.

داستان فیلم را منوچهر مطیعی نوشت که نوشتن را از دو دهه قبل آغاز کرده بود و در آن برهه، یکی از پرخواننده‌ترین یابوقری نویسان بود. محمود کوشان نخستین تعهد فیلمبرداریش را با این فیلم تجربه کرد و ایرج خواجه‌نصیری که در آلمان غربی فنون تدوین را فرا گرفته بود، برای این کار یاریگر ملک‌مطیعی شد. طبق آنچه بر پوستر فیلم آمده، جز خود ناصر خان، ویکتوریا نرسسیان، مسعود زادگان، فیما و بهنام در آن بازی کردند. اسماعیل کوشان اما برای تهیه فیلم، تردید داشت و به قول ملک‌مطیعی «در ابتدا رغبت چندانی نشان نداد» اما محصول، چنان چشمش را گرفت که «در یک عقبره، در موضعی انفعالی، با رغبت و علاقه، نام خود و استودیو پارس‌فیلم را روی فیلم گذاشت.» سوداگران مرگ اما چون تلاش داشت تا در ورطه تجاری‌سازی گرفتار نیاید و از کلیشه‌های مر سوم سینه‌مای آن روزگار برکنار بماند، منتج به ساخت‌ای شد تاحدی مستندگونه و واقع‌گرایانه، با حرکت‌های درست دوربین و نورپردازی بجا. اما در نهایت، انطور که گفته می‌شود در گیشه تقریباً شکست خورد؛ زیرا به روایت صاحب اثر «آن موقع مبارزه با مواد مخدر، به‌طور گسترده و به مفهوم امروزی آن نبوده؛ به‌همین دلیل خیلی فیلم سروصدا راه‌ننداخت؛ چون آن‌موقع فیلم‌ها روال ثابت و مضامین ثابتی داشتند و اینگونه داستان‌ها هنوز مُد نشده بود.»

بوک‌مارک

بیرون در

محمود دولت آبادی | حسی پیدا در چشم و چهره ، یا واکنشی از سوی پیری انگار

بر ساخته از جنس چوب‌تنه درخت سال خورد گلایی، که خوب می‌فهمیش اگر عمری گذرانیده باشی در مسیر آن یک نهال گلایی از جوانی به پیری رسیده. در سال خوردگی سالیان، چوب‌شاخه‌های آن چیزی بیش از خشکی و خاموشی‌اند - نامنکم - بخشیده شاه‌میه خود را سال به سالیان، واکنون استفاده است پیرانه‌سر با جای‌جای گره در تنه‌ای که هرگز فریه نبوده است و نیست، و بس سماجی مقتدر به تو می‌نماید بی‌طلب دستنی به نوازش، که اگر چنان کنی زخم می‌زندت و دورت می‌کند از پیرامون خود، و تو گویی که به انتظار تیر باقی مانده است فقط.

دیالوگ

پیر مردودریا

خب بهتره به چیزهایی که ندارم فکر کنم. به چشاش به چیزهایی

که دارم فکر می‌کنم. من به عالمه امید دارم، بهتره به امیدم فکر کنم...

فراخوان

بی تعارف و تکلف، مثل همین متن کوتاهی که می‌بینید، ما منتظریم تا نوشته‌هایتان درباره مسائل روزمره، مشکلات و دغدغه‌هایتان را برای ما ارسال کنید. اگر اهل طنز و کاریکاتور و طراحتی هم هستید جایتان اینجا محفوظ است. متن یا طرح‌تان که آماده شد یک تماس با شماره ۲۳۰۲۴۶۳۶ بگیرید تا برای رساندنش به ما، راهنمایی‌تان کنیم.